

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ”
(для бакалаврів)

Київ 2005

Підготовлено викладачем *О. В. Осадчою*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму
(протокол №2 від 19.09.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Осадча О. В. Навчальна програма дисципліни “Рекреаційні комплекси” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Рекреаційні комплекси”, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Динаміка розвитку туризму й готельного господарства в Україні висуває високі вимоги до рівня підготовки кадрів, формування системи професійної освіти туристського напрямку.

Підготовка фахівців для діяльності в галузі туризму потребує високої загальної культури — глибоких знань світової культури, зокрема мистецтва, музики, релігій, духовної спадщини, знання іноземних мов.

Така підготовка потребує розробки та введення в навчальний процес вищих навчальних закладів на факультетах туризму програми “Рекреаційні комплекси”, інших дисциплін і спекурсів.

Структура курсу передбачає розкриття в історичній послідовності питань еволюції стародавнього архітектурного середовища відпочинку, дослідження архітектурного середовища відпочинку Середньовіччя, “нового” архітектурного середовища середини XIX– початку XX ст., гірсько-рекреаційної архітектури, мобільної архітектури відпочинку й туризму, архітектури водного туризму, планувальної організації рекреаційного регіону, туристських комплексів, туристських готелів та ін.

Основними організаційними формами вивчення дисципліни “Рекреаційні комплекси” є лекції, семінарські і практичні заняття, виконання індивідуальних завдань і самостійна робота.

На лекціях передбачається викладання теоретичних знань з теми, у разі потреби ілюстрування їх за допомогою діапроекційного зображення.

Зміст практичних занять передбачає контроль готовності аудиторії до роботи у формі контрольних питань, обговорення проблеми та аналіз здобутої інформації.

Для засвоєння студентами програмного матеріалу передбачені самостійні заняття: підготовка рефератів, самостійна робота над альбомом (начерки зображень пам’яток архітектури різних історичних періодів із супроводжувальними надписами, виконаних за допомогою жидкої туші, пера та пензля, можливі інші матеріали для передачі зображення).

Протягом навчання передбачається поточний контроль індивідуальних знань на практичних заняттях у формі усного або письмового опитування та підсумкова атестація у формі екзамену.

Мета вивчення дисципліни “Рекреаційні комплекси” — дати студентам уявлення про розвиток архітектури відпочинку давніх часів, формування рекреаційної культури та знань з організації матеріальної бази відпочинку та туризму, її якісної та кількісної відповідності потребам людини і суспільства.

Відповідно до мети завданням курсу є:

1. Вивчення студентами теоретичних основ планування рекреаційних комплексів.
2. Здобуття знань з рекреаційної архітектури, вивчення рекреаційної території та її планувальної організації, взаємодії з архітектурно-планувальною організацією рекреаційного комплексу та організацією внутрішніх просторових рекреаційних приміщень.
3. Вивчення еволюційного процесу рекреаційної архітектури як невіддільної частини історії розвитку суспільства.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи історії розвитку рекреаційної архітектури;
- особливості кожного архітектурного стилю;
- виокремлювати їх за хронологією;

уміти:

- класифікувати рекреаційні комплекси на основі містобудівних і соціально-економічних факторів;
- будувати схеми планувального рішення приміщень різних призначень;
- наводити приклади найбільш яскравих пам'яток архітектури різних часів, а також розрізняти поняття рекреаційних утворень за таксономічними і типологічними ознаками.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

№ пор.	Назва розділу і теми
	Вступ
	<i>I. Еволюція архітектурного середовища відпочинку</i>
1	Поняття архітектурного стилю. Античний архітектурний ордер
2	Архітектурна сфера відпочинку Давнього світу
3	Архітектурна сфера відпочинку Середньовіччя
4	Архітектурна сфера відпочинку Нового часу
5	“Нова” архітектурна сфера відпочинку середини ХІХ – початку ХХ ст.
6	Сучасна рекреаційна архітектура
7	Рекреаційна архітектура великих просторів
8	Аттрактивна рекреаційна архітектура
	<i>II. Планувальна організація рекреаційних утворень</i>
9	Основи формування рекреаційної сфери
10	Планувальна організація рекреаційного регіону
11	Планувальна організація рекреаційного району
12	Планувальна організація рекреаційної зони
13	Види і класифікація рекреаційних комплексів
14	Планувальна організація санаторних комплексів, комплексів відпочинку і туристських комплексів
15	Функціонально-планувальна організація рекреаційних установ
16	Планувальна організація приміщень різних призначень

“РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ”

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ”

Вступ

Поняття рекреації. Структура загального фонду часу. Групування видів рекреаційної діяльності за функціональним профілем. Класифікація туризму.

Література [1–5; 15]

Розділ I. Еволюція архітектурного середовища відпочинку

Тема 1. *Поняття архітектурного стилю. Античний архітектурний ордер*

Вимоги до архітектури. Рекреаційна архітектура.

Література [2; 10–13; 23]

Тема 2. *Архітектурна сфера відпочинку Давнього світу*

Архітектура відпочинку Давнього Єгипту. Архітектурний відпочинок Давньої Греції. Архітектурний відпочинок Давнього Риму. Культові, суспільні, житлові будівлі. Прототипи будівель готельного типу.

Література [2; 15; 17–28]

Тема 3. *Архітектурна сфера відпочинку Середньовіччя*

Східна (візантійська) і західна (романська, готична) архітектура як наслідок складних релігійних процесів у християнстві. Культові будівлі: собори, монастири; житлова архітектура: житлові будинки, замки, палаци, вілли.

Література [4; 5; 19; 24–25]

Тема 4. *Архітектурна сфера відпочинку нового часу*

Ренесанс. Бароко. Рококо. Класицизм. Міські й заміські палаци аристократії. Суспільні будівлі періоду класицизму. Трансформація садово-паркової архітектури від регулярного французького парку Ренесансу до пейзажної системи планування парків у період класицизму.

Література [8–13; 25–30]

Тема 5. “Нова” архітектурна сфера відпочинку середини XIX – початку XX ст.

Ретроспективізм. Еклектика. Модерн. Житлова архітектура. Архітектура суспільних будівель. Архітектура туристських будівель і споруд.

Література [10; 14–17; 23–27; 30–34]

Тема 6. Сучасна рекреаційна архітектура

Основні принципи функціоналізму. Конструктивізм. Органічна архітектура. Структурна, або раціональна архітектура. Нова архітектура суспільних будівель.

Література [11–15; 20–29]

Тема 7. Рекреаційна архітектура великих просторів

Рекреаційний урбанізм. Готелі атриумного типу. Туристські комплекси в історичних містах.

Література [22; 24]

Тема 8. Атрактивна рекреаційна архітектура

Тематичні парки. Лас-Вегас. Готелі. Казино. Центри розваг.

Література [20–28; 33; 34]

Розділ II. Планувальна організація рекреаційних утворень

Тема 9. Основи формування рекреаційної сфери

Рекреаційні ресурси. Рекреаційна діяльність. Рекреаційні утворення. Рекреаційні утворення за таксономічними і типологічними ознаками.

Література [7; 8; 16; 23; 29; 34]

Тема 10. Планувальна організація рекреаційного регіону

Визначення рекреаційного регіону. Межі рекреаційного регіону. Структурні елементи рекреаційного регіону.

Література [5–8; 17–24; 32]

Тема 11. Планувальна організація рекреаційного району

Визначення рекреаційного району. Поясне, вертикальне й функціональне зонування рекреаційного району.

Література [11; 16; 20]

Тема 12. Планувальна організація рекреаційної зони

Функціональні й архітектурно-будівельні критерії типології забудови рекреаційної зони. Містобудівна й соціальна концепції обслуговування.

Література [11; 16; 20]

Тема 13. Види і класифікація рекреаційних комплексів

Містобудівні й соціально-економічні фактори, що впливають на умови формування рекреаційних комплексів.

Література [16; 20; 24; 25]

Тема 14. Планувальна організація санаторних комплексів, комплексів відпочинку й туристських комплексів

Види рекреаційних установ. Профіль рекреаційних комплексів. Склад рекреаційних комплексів. Архітектурно-планувальна композиція.

Література [10–14; 22; 24]

Тема 15. Функціонально-планувальна організація рекреаційних установ

Об'ємно-планувальна структура. Типи рекреаційних установ. Функціональна схема.

Література [3; 9–15; 20–27]

Тема 16. Планувальна організація приміщень різних призначень

Приміщення суспільного призначення. Адміністративно-господарські приміщення. Інженерно-технічні й господарські приміщення.

Література [3; 8–12; 24–34]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Складові бюджету часу людини.
2. Поняття “дозвілля”.
3. Тимчасова характеристика дозвілля.
4. Основні складові рекреації.
5. Основні особливості та функції дозвілля.
6. Основні етапи розвитку архітектури відпочинку.
7. Архітектурний стиль.
8. Архітектурні стилі епохи Давнього світу.
9. Архітектурні споруди епохи Середньовіччя.
10. Загальні типологічні риси архітектури Середньовіччя.
11. Суспільна значущість культової архітектури візантійського стилю.
12. Софійський собор як пам'ятка архітектури Київської Русі візантійського стилю.
13. Прототипи готелів східного Середньовіччя.
14. Архітектурні стилі західного Середньовіччя.
15. Фахверкова конструкція житлового будинку в романській архітектурі.
16. Основні архітектурні стилі нового часу.

17. Архітектура міських і замських житлових будівель епохи Відродження.
18. Замська архітектура відпочинку епохи Ренесансу.
19. Суспільна архітектура в період класицизму.
20. Визначення поняття “пасаж”.
21. Типи видовищних будівель і споруд середини XIX ст.
22. Основний принцип планування курортів.
23. Види мобільних споруд.
24. Види матеріалів для мобільних споруд.
25. Поліфункціональні атріуми.
26. Ордер. Поняття, види ордерів.
27. Різниця між доричним, іонічним, коринфським ордерами.
28. Атрактивна архітектура.
29. Тематичні парки. Наведіть приклади.
30. Визначення рекреаційного середовища.
31. Таксономічні й типологічні ознаки.
32. Визначення рекреаційного регіону. Об’єкти, що входять до складу рекреаційного регіону.
33. Рекреаційні регіони України.
34. Визначення рекреаційного району.
35. Види рекреаційної діяльності за природними умовами.
36. Поясне зонування рекреаційного району.
37. Види функціонального зонування рекреаційного району.
38. Принципові схеми транспортних комунікацій.
39. Визначення рекреаційної зони.
40. Критерії планувальної організації рекреаційної зони.
41. Містобудівна концепція обслуговування рекреаційної зони.
42. Соціальна концепція обслуговування рекреаційної зони.
43. Функціональна структура і склад медичного обслуговування рекреаційної зони.
44. Показник, що характеризує щільність забудови рекреаційної зони.
45. Побудувати теоретичну схему планувальної організації підзон рекреаційної зони.
46. Визначення рекреаційного комплексу.
47. Умови, від яких залежить функціональний профіль рекреаційного комплексу.

48. Капітальність будівель рекреаційного комплексу.
49. Визначення санаторного комплексу.
50. Типи установ санаторного комплексу.
51. Композиційні прийоми взаємозв'язку функціональної групи приміщень санаторного комплексу.
52. Вплив природних умов на об'ємну композицію санаторного комплексу.
53. Визначення комплексу відпочинку.
54. Основне призначення комплексу відпочинку.
55. Визначення туристського комплексу.
56. Типи туристських установ.
57. Функції рекреаційних установ.
58. Види архітектурних композицій курортних готелів. Наведіть приклади.
59. Містобудівні умови розміщення туристських установ.
60. Рекреаційні установи автотуризму.
61. Рекреаційні установи водного туризму.
62. Архітектурно-композиційні типи туристських установ.
63. Архітектурно-просторова композиція туристських готелів.
64. Туристські готелі атріумного типу.
65. Вплив природного ландшафту та прийоми його взаємозв'язку з архітектурою.
66. Види архітектурно-просторових композицій туристських готелів у міжселищній зоні.
67. Визначення інтегрованого комплексу.
68. Види гірсько-туристських комплексів.
69. Прибережні й наплавні туристські установи.
70. Мобільні туристські табори.
71. Функції рекреаційної установи.
72. Визначення функціональної схеми.
73. Основні функціональні групи приміщень рекреаційних установ.
74. Види планувальних рішень житлового поверху.
75. Планувальна структура житлового поверху.
76. Види планувальних рішень номерів.
77. Визначення номера-комплексу.
78. Планувальна організація обслуговуючих приміщень.

79. Скласти схему планувального рішення.
80. Планувальна організація драбино-ліфтових холів.
81. Перелічіть схеми рішення планувальної організації.
82. Планувальна організація приміщень харчування.
83. Планувальна організація універсальних залів.
84. Функції універсальних залів.
85. Планувальна структура казино.
86. Планувальна структура спортивно-оздоровчих приміщень.
87. Види планувальних рішень обслуговуючих приміщень на поверсі.
88. Структура приміщень медичного обслуговування.
89. Основні функції приміщень вестибюльної групи.
90. Види схем планування вестибюля.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Араухо И.* Архитектурные композиции. — М.: Высш. шк., 1982.
2. *Бартенев И. А., Батажкова В. Н.* Очерки истории архитектурных стилей. — М.: Изобразительное искусство, 1983.
3. *Беккер А. Ю., Щенков А. С.* Современная городская среда и архитектурное наследие. — М.: Стройиздат, 1986.
4. *Былинкин Н. П., Калмыков В. Н., Рябушин А. В., Сергеева Г. В.* История советской архитектуры. — М.: Стройиздат, 1985.
5. *Винодарова М. В.* Комплекс отдыха “Ялта”. — М.: Стройиздат, 1983.
6. *Всеобщая история архитектуры: В 12 т.* — М.: Изд-во лит. по стр-ву, 1969–1975. — Т. 2–7, 12.
7. *Градостроительные основы развития курортно-рекреационных районов СССР / В. Я. Городской, Т. Ф. Панченко и др.* — М.: Стройиздат, 1990.
8. *Гранильников Ю. В.* Проектирование объектов туристского назначения. — М.: Турист, 1982.
9. *Гузова Г. М., Ариба Э. С.* Использование исторической застройки для отдыха: Сб. науч. тр. — М., 1981.

10. Гусейнов Ф. Н., Саяманов А. А. Отдых на юге. — М.: Мысль, 1988.
11. Дзисько Л. Г. Совершенствование архитектурно-планировочной структуры приморских городов. — М.: Стройиздат, 1986.
12. Иконников А. В. Архитектура Москвы, XX век. — М.: Моск. рабочий, 1984.
13. Ионов И. И. Градостроительные проблемы черноморских курортов. — М.: Стройиздат, 1979.
14. Курорты: Энцикл. слов. — М.: Сов. энцикл., 1983.
15. Лобанов Ю. Н. Отдых и архитектура: будущее и настоящее. — Л.: Стройиздат, 1982.
16. Лукьянова Л. Г. Интерьер гостиниц. — К.: Выща шк., 1991.
17. Максимов О. Г. Горно-рекреационные комплексы. — М.: Стройиздат, 1981.
18. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. — Л., 1997.
19. Методические рекомендации по исследованию историко-архитектурного наследия в городах Украинской ССР. — К.: Будивельник, 1982.
20. Молодежные лагеря отдыха и их комплексы. — М.: ЦНТИ по гражданскому стр-ву и архит., 1982.
21. Ольховая А. П. Гостиницы. — М.: Стройиздат, 1983.
22. Орлов М. А. Крупные туристские центры. — М.: Стройиздат, 1988.
23. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: Ил. справ.-каталог. — К.: Будивельник, 1983.
24. Полянский А. Т. Архитектура комплексов отдыха. — М.: Стройиздат, 1988.
25. Поселки для отдыха. — М.: ЦНТИ по гражданскому стр-ву и архит., 1984.
26. Преображенский В. С., Кривошеев В. М. География рекреационных систем СССР. — М.: Наука, 1980.
27. Рекреация: социально-экономические и правовые аспекты / В. К. Мамутов, А. И. Амоша и др. — К.: Наук. думка, 1992.

28. *Рзянин Н. Н.* Туристский комплекс “Измайлово”. — М.: Стройиздат, 1986.
29. *Саксон Р.* Атриумные здания. — М.: Стройиздат, 1987.
30. *Современная зарубежная архитектура.* — М.: Стройиздат, 1986.
31. *Стаускас В. П.* Градостроительная организация районов и центров отдыха. — Л.: Стройиздат, 1977.
32. *Туристские учреждения профсоюзов. Базы, гостиницы, кемпинги: Справ.* — М.: Профиздат, 1983.
33. *Хромов Ю. Б.* Организация систем отдыха, туризма и охрана природной среды отдыха на Севере. — Л.: Стройиздат, 1981.
34. *Шукурова А. Н.* Архитектура Запада и мир искусства XX века. — М.: Стройиздат, 1990.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Рекреаційні комплекси”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Рекреаційні комплекси”	5
Контрольні питання	9
Список рекомендованої літератури	12

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. Б. Лисицька*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

Зам. № ВКЦ-2114

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП